

מכתב תנחומים מהגרי"ל חסמן זצ"ל

לכבוד ידידי הרב הנכבד יר"א מו"ה נחום יצחק נ"י ברוידא

רחמנא מחי, ואיהו אמר: נחמו אַבְלִי [הקב"ה מכה, והוא אמר: נחמו אבלי].
רחמנא מייסר, ואיהו אמר לישא בעול עם חבירו. כי כאשר ייסר איש את בנו, רק
טוב וחסד כל מעייניו. ואם אתה, בן אדם, אינך משיג דרכי טובו, הנך רואה הצער
והיגון, עליך להשתתף בצער חברך. ועצם דין תנחומי אבלים הוא הניחוס האמיתי,
בראות ציווי ה' יתברך לכל אוהביו ויודעיו: לכו, בני, לנחם את אחיכם היושב
באבל; לכו ודברו על לבו להקל אבלו. הלא רואה ושומע קול אבינו שבשמים: "בנים
אתם לה' אלקיכם" וגו', "כי עם קדוש אתה" וגו'. ובזה תנוחמו אהובי אשר תבינו
עד כמה הנני משתתף עמכם לעת כזאת, אשר נלקח עטרת ראשיכם...

והמקום ינחם אתכם בתוך שאר אבי"צ וירושלים.

יה"ל חסמן

(מתוך ספר "כתבי הסבא ותלמידיו מקלם", עמ' רו)

אגרות תנחומים ששיגר הגר"י לוינשטיין זצ"ל לבנותיו ובני ביתן

(י"אור יחזקאל – איגרות", קי, קיא, שמ, שמט, שנב)

איגרת קי

החיים והבריאות והשלו' וכו'

אחדשה"ט ברוב אהבה.

"כל מה דעביד רחמנא לטב עביד" – פשוט וקל הוא להבין ולקרב הדבר אל
הלב, ואין לנו לדעת איך הוא לטוב. כל מה שעלינו לדעת הוא כי בנים אנו לה'
אלקינו, ובנים מוסרים את עצמם להנהגת אבותיהם, כי האבות דורשים טובת
בניהם. עיין הראב"ע בפרשת ראה: "תדעו כי בנים אתם לה' והוא אוהב אתכם יותר
מהאב לבן [מבשרי אחזה אלוק, וכל מה שעושה הוא לטובת בניו]. ואם לא תבינוהו,
כאשר לא יבינו הקטנים מעשה אביהם רק יסמכו עליו, כן תעשו גם אתם" עד כאן
לשונו הזהב. ועיין ברמב"ן, הוסיף עוד דברי זהב ופז.

התבוננתי בדברי דוד המלך ע"ה (שמואל ב, יב): כאשר מסרו לו כי מת הילד,
מיד קם וירחץ ויסך ויחלף שמלותיו וכו', ויבא אל ביתו וישאל וישימו לו לחם,
כאילו לא היה שום דבר. ואמר כי מה כעת להיות צם? הלא "אני הולך אליו והוא לא
ישוב אלי". כלומר: אנו נשוב להפגש. גדר הדבר הוא כאילו שלח את בנו מחוץ לארץ

לארץ ישראל. כך גם כאן; הרי הוא מקוה לנסוע למקום שהבן נמצא בו, לאחר פטירתו, ואז ישמח עמו שנים רבות.

בני היקרים! לו היינו חזקים באמונה היינו מקבלים בנקל דרכי שמים באהבה, כי כל דרכי שמים הם רק נסיונות לאדם. מעשי ה' יתברך הם סוף מעשה במחשבה תחילה. זכינו לבן רק לפקדון למספר שנים, וזה הביאור של "ה' נתן וה' לקח". כי הוא מאושר כי חזר למקומו אל ה' יתברך, שמשם בא לכאן מאת ה' מן השמים – זו הנשמה. הוא מילא כאן את תפקידו במעט התורה והמצוות שעשה, כי אין עונשים לקטן עד שיגדל. ואילו מצוותיו שעשה שלו הן, לא הפסיד מאומה והרויח רבות. מסחר יותר טוב מזה, אין בנמצא! **וכאשר נקבל דין שמים באהבה, נתגבר על הנסיון ונזכה עבור זה מאת אבינו לכל טוב סלה**; כענין "וידום אהרן", שזכה עבור זה לגילוי שכינה. ובזה יהיה קידוש השם לעין כל, שייראה בגלוי כי מאמינים אנו בנצח נצחים.

^{הפסוק}אלי באה הידיעה בחלום מספר ימים לפני כן, ומתוך כך הבנתי וחשבתי על כך, ורק אחר כך מסרו לי את הידיעה. בדעתי ללמוד משניות לעילוי נשמתו. ב"ה אנו מרגישים בטוב, ונזכה לו ולכלל ישראל בשורות טובות, ממני אביכם המבקשכם לקבל זאת באהבה ולמעט בדיבור על כך. ^{אוצר החכמה}

מה מאד רוצה אני שתכתבו לי שקבלתם זאת בהבנה כפי האמת, "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד" בשני העולמות. מה גדלו מעשיך ה', מאד עמקו מחשבותיך, איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת!

(מתורגם מאידיש)

איגרת קיא

החיים והשלו' וכו'.

קבלו את משפט ה' באהבה, כי אין דבר רע יוצא מה' יתברך, ואין זאת כי אם לנסות אותנו. הנה בידנו עתה לזכות בשעה קלה לחיי נצח, כענין: "יש קונה עולמו בשעה אחת". הנה ראיתי שהסבא מקלם זצ"ל כותב דברי תנחומין, וזו לשונו: בלי ספק על נכבד גדול כמוהו אוכל לחשוב כי כל עוד יתחזק במעוזו לקבל דין שמים באהבה, כך עוד ועוד יגדל שכרו על זה. כי בכל עת שהטבע מעורר את האדם את צערו והאדם מתחזק על נפשו נגד טבעו ולחשוב אם חסד אשירה ואם משפט אשירה, למה? כי המשפט של אב, רחמים בלי ספק הוא — הלא על כל רגע שכרו מרובה מאד.

אח"כ 1234567

ולדעתי, הלא בעד "וידום אהרן" אמרו חז"ל: קיבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קיבל, שנתייחד עמו הדיבור, שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין (רש"י פרשת שמיני). הלא זהו קונה עולמו בשעה אחת. וכמובן גם זו היתה זכות גדולה לנדב ואביהוא, אשר גרמו לאביהם אהרן ענין גדול — התגלות הדיבור אליו. וכן מי יוכל לשער את הזכות הגדולה שהיתה להם על ידי קידוש ה' — "בקרובי אקדש".

כן אני אומר, מי יוכל לשער הזכות אשר יהיה לנפטר שלנו ע"ה אם אנחנו נקבל את דין שמים באהבה. ומי יודע אם לא בא לעולם רק בשביל להשיג מה שהשיג, וכדי שעל ידיו תהיה זכות בעדנו לקבל דין שמים. בני היקרים, הלא חז"ל אומרים אם האדם מצטער יותר מדי, מכאן ואילך אמר הקב"ה: אין אתם מרחמים עליו יותר ממני (מועד-קטן כז:).

הלא ידוע כי כל ענין האבלות הוא רק להיות תועלת בעד החיים להיות התלמידות לזכור יום המיתה, רחמנא ליצלן. אבל לולא זאת היתה אבלות אסורה לנו, יען כי צריכה להיות אמונתנו חזקה כי אין מיתה לנפש הישראלי, רק כי הולך לאביו שבשמים, כענין "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה".

בתי היקרה... יהי שכרך גדול אשר בידך להתחזק במצב כזה. יתן ה' וירחם עלינו ויאמר לנו "בנים אתם לה' אלקיכם", ויאמר "בלע המות לנצח", לזכות לכל טוב סלה.

(מועתק בשינויי לשון קלים)

איגרת שמ

רוב תנחומים וברכה לכבוד בתי היקרה תחיה ולבניך היקרים הי"ו!

אוצר החכמה

בני היקרים יחיו, אין עתה עלינו מה לעשות אלא רק לקבל משפטי ה' באהבה. לא נברא האדם עבור חיי העולם-הזה, העולם-הזה נוצר עבור כל השבעים אומות. עבורנו נועד העולם-הבא נצח נצחים. יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם-הזה. ר' אפרים מרדכי לא נסתלק כי אם הלך לעולם שממנו בא. כי שם הוא המקום האמיתי לכל מי אשר זכה לעסוק בתורה ובמצוות. הוא מסר את נפשו כל ימי חייו ללימוד התורה ולהרבצת תורה, וזכה להעמיד תלמידים הרבה. לכן בוודאי יהיה חלקו בין גדולי תורה. **חובתנו מצדנו היא לעזור לו בזאת אשר נצדיק את משפט ה' באהבה, כי זוהי בקשתו ורצונו עתה.**

נכדי היקרים, מחובתכם עתה להשתדל עבור אביכם ע"ה, אשר מסר זמנו ועתו עבורכם, ולעסוק בתורה ובמצוות, כי בזאת תזכו את אביכם ע"ה. אנא גמלו לו בזאת שתפילתכם תהא בכוונה. כן אמירת הקדיש תהא בכוונה. דעו לידע הפירוש הנכון של הקדיש. כן ללמוד משניות בכל יום עבור נשמתו הקדושה.

לא תתעצבו על נפשכם אלא עסקו בתורה מתוך שמחה, כי יש לנו אב רחמן שבוודאי ירחם עליכם, ובזה תשמחו את אמכם תחיה. אל נא תעסיקו זמנכם אלא בתורה כן השתדלו ליתן צדקה עבור נשמתו הקדושה.

אנא כתבו לי מכל הנעשה אצלכם כי מצפה אני לזאת, **כי ה' יתברך לא יעזבכם כי הוא אבי יתומים ואלמנות...**

אביכם המתנחם והמצפה לראות ישועות ה'

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

ילקוט לקח טוב - פרקי אמונה ונחמה בייפוס, יעקב ישראל הכהן עמוד מס: 149 הודפס ע"י אוצר החכמה

איגרת שמת

רב שלוי וברכה!

[1234567]

... תעיינו בפרשת ראה – רביעי – "בנים אתם לה' אלקיכם". בספר "אור החיים" על החומש פירש כי צריך אדם לדעת כי במיתת איש אין אבידה למת ח"ו, אלא הריהו דומה לאדם ששלח בנו לסחורה לעיר אחרת לכמה שנים ותקוותו שבמשך הזמן יבוא בחזרה. צריכים אתם לצייר כאילו אביכם נסע לארצנו הקדושה.

כמובן, כאשר אדם בא לעיר, הנה הוא בשנים הראשונות בבחינת גר, והוא זקוק למכירים שיקרבו אותו עד אשר ישיג מקום ונחלה, ואז יהיה ויחיה בנחת ובשלווה. כן הוא כאשר הולך האדם מהעולם הזה, הנה הוא בשנה הראשונה במקום אשר אין לו כל-כך נחת ח"ו, עד אשר יזכך את עצמו על ידי משפטי ה', וזה נקרא גיהנם.

מה גדול אשרו כאשר הוא משיג מכירים, על ידי מעשיו הטובים, אשר הם מליצים טובים עבורו. וכן אם החיים כגון בנים או תלמידים, רואים לשלוח לו כמה מעשים טובים, פודים הם אותו מכמה עונשים. כן, בני היקרים, **האמת האמיתית כי אביכם ע"ה חי הוא ואין זאת אלא העתקת מקום**, והוא חושב בעדכם ורוצה בטובתכם, כי טובתכם טובתו היא. יתן ה' שתזכו להתגדל בתורה וביראת-שמים ואז נהיה כולנו מוצלחים בשני העולמות.

[1234567]

אביכם המצפה להצלחתכם, **יחזקאל**

(מועתק בשינויי לשון קלים)

איגרת שנב

החיים והברכה וכל טוב סלה וכו'

...בטח ראית את איגרת הגר"א ז"ל, וכדאי לך לראות עוד כמה פעמים את איגרתו לבני ביתו, וזו לשונו: "אוי ואבוי על שכולם חושבים להניח לבנים. ואין יתרון מבנים ומבנות רק בתורתם ובמעשיהם הטובים, אבל מזונותיהם קצובים להם".

לבנים יש כח להוציא את הוריהם מהגיהנם. מי הוא אשר בוטח שאינו זקוק לנחול גיהנם. אפילו צדיקים גדולים פחדו ויראו מהגיהנם. וזהו ענין הקדיש והמשניות אשר לומדים אחר הנפטרים ר"ל, להקל מעליהם את העונשים לאחר המיתה ר"ל. ומה גדולה הזכות לאביהם ע"ה, אם הבנים מתנהגים בדרך טוב ובכך הם מקדשים את שם ה' יתברך

ומה נואלו האנשים אשר הם דואגים למצבם הגשמי של בניהם, במחשבות אלו הם קונים לעצמם גיהנם. כי אין ביד איש להעשיר ולהניח משהו לבניו, כי ה' יתברך הוא המפרנס והמכלכל לכל הנבראים. מי הוא המכלכל והמזין לכל חיתו ארץ? הנה האדם לא נברא ובא לעולם הזה כדי לחיות את גופו, אשר היום כאן ולמחר בקבר, לעפר רימה ותולעה! מלבד כי מחר תבכה מאשר היום תשחק.

כמה אוויליים הם חיי העולם הזה! במשך כל חיי העולם הזה יוצר לו האדם חלק בגיהנם. ולא רק על ידי מעשיו, אלא גם על ידי מעשי בניו — כאשר הם אינם הולכים בדרך התורה ר"ל — נוצר לו חלק נוסף בגיהנם!

בתי תחי', הנה יום-טוב לפנינו, היי בשמחה. דעי לך כי בורא העולם הוא אבינו, והוא שואף להנחילנו חיי נצח. אפשר לזכות בנקל בנצח נצחים, כאשר מאמינים כי הכל גזירה משמים ושבעים רצון ממשפטי ה' יתברך.

מברך אני אותך ואת בניך יחיו, בחג שמח ובפתקא טבא

יחזקאל